

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTE:
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei

Mistica națională și creștină

Adesea logica ne este dominată de sentimente. Credințe puternice, uneori absurde la aparență, contrare tuturor evidențelor, mână pe oameni. Aceasta nu înseamnă că sentimentele ne duc totdeauna pe căi greșite.

Primatul sentimentului, adesea, e o necesitate, atât în viața individuală, cât și în cea colectivă, pe plan național.

Neamurile destuleori au fost salvate prin sentimente transformate în mistică, mai ales în clipele grele, de răscruce.

Istoria e o succesiune neîntreruptă de mistice, care au imprimat profund evenimentelor, nota lor caracteristică.

A fost mai întâi *mistica creștină*, apoi *mistica feudală*, *medievală*, *mistica monarhiei de drept divin*, care a decăzut, s'a epuizat prin propriile-i insuficiențe, împlinindu-și falimentul juridic prin evenimentele din 1789.

Dar fiindcă mistica este sau ține loc de ideal, popoarele nu puteau fi fără ea, așa că ușor au adoptat-o pe prima care li-s'a propovăduit, *mistica democratică*. Ea a ajuns să afirme *egalitatea naturală a tuturor oamenilor*, ceea ce părea frumos, desigur, — ca o reacțiune contra privilegiilor aristocrației feudale. Bazată însă pe ideologia atomistă și contractualistă, a dus la destrămarea societății și a oamenilor. Azi, neamurile după ce i-au văzut roadele, îi pregătesc funeraliile.

Dar dupăcum indivizii fără scop în viață sunt morți printre vii, totașa și neamurile. Fără o mistică, un neam merge spre moarte, natural cu pașii cu care înaintează popoarele.

Asemenea neamurilor, se nasc și mor misticele. Ele se ajung și trăesc contemporan; cea veche, caducitatea; cea nouă, tinerețea și vigoarea. Cazul se petrece în zilele noastre cu democrația și *misticile național-socialistă, corporatistă, ș. a.*

Efectul dizolvant al democrației e îndeobște recunoscut. Popoare culte și mari abia

au putut să se reculeagă, și numai dacă au avut norocul să-și primească la timp *omul*. Germania, Italia, Portugalia și Turcia l'au avut. Spania l'a primit cu un ceas mai târziu.

Se pare deci că mistica națională e legată de un om care devine simbol. Un om ridicat pe umerele neamului, din străfundurile sale, ca o concretizare a întregului elan de viață și voință națională, menit să salveze marile interese sau chiar ființa și existența națională. E ca o zvârcolire spasmodică a unui organism secătuit de injecții și baloane de oxigen, un organism bolnav care refuză ajutorul inutil al rețetelor farmaceutice, păstrându-și numai voința și credința, numai moralul.

Cu alte cuvinte, *singur sufletul*, cu țăriile lui, care pot suferi încercări mai grele decât trupul. Sufletul, cu rădăcini înfipte în tot ce-i specific național, în etnic, în glie, în neam, care nu-i numai prezent, ci mai ales trecut și viitor.

Sunt mistici creștini și sunt mistici naționali. Și parcă se observă tendința de a se înmulți ultimii în detrimentul celor dintâi. Cauza, cred că e în felul vieții de azi, raportată la primele veacuri creștine.

Adevărata mistică națională se poate încadra perfect în mistica creștină, trăită de sf. părinți și asceți ai ortodoxiei.

Se crede de obicei că mistica mai ales cea creștină e mortificare a trupului și atâta tot. Da, acesta este felul curent de a crede, pentru că acceptăm fără a reacționa, toate nuanțele peiorative ce s'au dat unor cuvinte mai ales celor din domeniul teologiei.

Mistica creștină e o potențare supremă a valențelor sufletești pentru a se uni cu Dumnezeu. Misticii oferă o priză uriașă Dumnezeirii. Misticii naționali au același obiectiv, reflectat însă prin Neam și Patrie, care își au ceva din divin. În ordinea creștină, ele își au consfințirea evanghelică. Patria pământescă nu-i deloc

anulată de patria cerească. Dimpotrivă: bunurile din prima, trebuiesc coborite spre a doua, ceeace formează datoria fiecărui creștin. Creștinismul trasează o separație netă între neamuri, așa ca între sexe, și folosește naționalismul ca mijloc și scop pentru fericirea neamurilor.

Mistica națională românească are un specific, rezultat din etnicul concrescut pe ortodoxie. Legătura mistică a Românului cu natura e unică. „Miorița” oferă un exemplu clasic.

E o influență, un rod al ortodoxiei, — observă Păr. Stăniloae, — spre deosebire de apuseanul catolic sau protestant, care se crede centrul de gravitație al lumii și consideră natura exclusiv ca teren de exploatare.

Românul se înfrățește cosmic cu ea, și face moarte de om pentru o brazdă ca și pentru credință. E tot ce are!

Și contra tuturor evidențelor care au fost favorabile dușmanilor, nu a renunțat la lupta pentru ele, — și a rămas nedesmințit. Cu Dumnezeu, cu credința și voința, a mutat munții.

Suntem legați de pământul care ne e izvor al existenței materiale ca Neam și suntem legați de ea, prin viața teandrică, spre care tindem și pe care o realizează misticii.

Neamul românesc a trăit intens idealul mistic național, integrat deplin în idealul creștin, — și aceasta e cea mai frumoasă țintă pentru o națiune: dezvoltarea spirituală creș-

tină a puterilor sale. „Chiar numai acest ideal îi poate da puterea de a-și desfășura deplin darurile naționale, de a-și realiza idealul național”.

Sunt date și trăite premisele pentru un mesianism românesc și avem toate motivele să credem în el. Necesită jertfe? Evident, dar aceasta nu constituie o problemă grea, devremece ele n'au fost refuzate nici în trecut.

E cam îndrăzneț că vorbim de mesianismul românesc, când am trăit printre atâtea ruini...

Imprejurarea aceasta nu aduce decât un motiv în plus, pentru a ne îndârji în credința unei viziuni ce persistă. De câte ori n'a fost mai rău? Cum de nu s'au temut Românii să trăiască?! — s'a întrebat mirat un strein care ne-a cunoscut istoria.

Nu e un merit să crezi în evidența contra căreia ți-ai epuizat toate argumentele? Credința în ceea ce pare puțin probabil pentru alții, sau are prea puține șanse favorabile, aceea e credința adevărată, credința dusă până la absurd, contra tuturor dovezilor, credința tare, în stare să mute munții, credința mistică.

Mistica națională presupune trăire intensă, în comunitatea de umbre a moșilor și părinților eroi; presupune luptă, dinamism, contopirea cu glia și cerul patriei; presupune suferință și jertfă.

Iată ce ne trebuie, acum și pentru viitor.
Petru Ciuhandu

Păstorul de suflete cu zel apostolesc

(după Dr. Kramer V. trad. de Szanyi F.)

Spovedania, examinarea conștiinței și Preamărirea sfintei Fecioare Maria.

Păstorul de suflete cu zel apostolesc face tot posibilul ca, atunci când aduce jertfa cea mai sfântă și primește, în inima sa, pe Hristos Mântuitorul, în Sf. Cuminecătură, să fie, cu toată siguranța, în stare grațială. Se îngrozește chiar și de gândul că ar putea sta, în fața Sf. Prestol, împovărat cu păcate de moarte. Dacă, totuși, i-s'ar întâmpla nefericirea să aibe vre-un astfel de păcat și dacă, înainte de săvârșirea sf. Liturghii, nu s'ar putea spovedi, desigur ar socoti că cea mai sfântă indatorire a sa e să trezească, în inima sa, sentimentul părerii de rău, iar după terminarea serviciului divin să meargă repede, să se spovedească.

Dar nu numai păcatele de moarte trebuie să-l determine pe preot să se spovedească, adeseori, ci și păcatele cele mai mici, fiindcă și acestea, chiar dacă nu-l fac, cu desăvârșire, nedemn pentru liturgisire, totuși micșorează, în mare măsură, efectul ei binecuvântător. Cu cât inima

preotului va fi mai curată, în sfântul Altar, cu atât mai bine se poate desvolta într'ânsul, în cursul sfintei Liturghii, adevărata evlavie, iar harul lui Dumnezeu va sta, alături de dânsul, cu putere mai mare. Când inima preotului e curățită prin spovedanie, într'ânsa se va naște adevărata evlavie și râvnă, pe cari preotul e dator să le răspândească, întotdeauna, în jurul său.

Ținuta rece și indiferentă de care se fac vinovați unii preoți, în fața sfântului Prestol provine din faptul că se spovedesc prea rar, iar; înainte de liturgisire, nici nu le trece prin minte că trebuie să simtă părerere de rău pentru păcatele săvârșite. Și astfel, zi de zi, tot mai multe păcate se îngrămădesc pe conștiința lor și rămân acolo, fiindcă nu există într'ânșii căința prin care să le risipească. Păcatele, chiar și atunci când nu sunt mari, sunt urâte înaintea lui Dumnezeu, fiindcă prin ele se împiedecă lucrarea harului divin. Preotul, desbrăcat de evlavie, săvârșește

actele sfinte, în mod superficial și spre totala scandalizare a credincioșilor.

Služba de liturgisitor cere dela preot, în mod imperios, să se spovedească, adeseori. Dar abstrăgând dela această funcțiune, păstorul de suflete cu zel apostolesc iubește, foarte mult, spovedania și pentru aceea, fiindcă o socotește de cel mai strălucit mijloc al desăvârșirii creștine. Prin deslegare, sufletul se ușurează de povara păcatului, datoriile se șterg, mânia lui Dumnezeu se domolește și harul divin începe să lucreze cu putere mai mare, în suflet. După spovedanie, păcătosul află în sufletul său inspirație și dispozițiuni înălțătoare, simte plăcere mare și tărie multă, spre cele bune. Harul primit la spovedanie e scutul lui cel mai puternic împotriva păcatelor pe care le-a făcut, le-a mărturisit și de care s'a căit, cu frângere de inimă. Iată, deci, ce mare importanță are spovedania, în vederea desăvârșirii. E semnul celei mai mari neglijențe și a celui mai strașnic indiferentism, când cineva lasă să treacă timp îndelungat, fără să se gândească la spovedanie. Sufletul care se lasă, mai multă vreme, lipsit de acest mijloc curățitor, care e dovada cea mai strălucită a bunătății lui Dumnezeu față de noi, este asemenea cu o casă pe care stăpânul nu o mai îngrijește și nu o mai curățește.

Se poate spune, deci, că preotul care deși se poate spovedi adeseori, totuși amână și neglijează spovedania, e lipsit total de scânteia râvnei preoțești. Și nu-i lucru de mirat, dacă un astfel de preot se coboară, cu timpul, din ce în ce tot mai jos, de pe culmile adevăratei vieți preoțești, Spovedania, însă, numai atunci va avea rezultatul dorit, dacă va fi precedată de o pregătire bună, iar Taina sfântă va fi primită cu râvna recerută.

Intre mijloacele călăuzitoare spre desăvârșirea creștinească se numără și *examinarea parțială a conștiinței*. Aceasta se face în chipul următor: îți alegi un păcat de care voiești să te scapi și o virtute pe care voiești să o cultivi, apoi, timp mai îndelungat, te silești să încunungi acest păcat și să practici virtutea respectivă. Seara, când îți examinezi conștiința, o examinezi, în mod deosebit, în legătură cu ținta propusă. De aci provine și numirea de: *examinare parțială a conștiinței*. Păstorul de suflete cu zel apostolesc nu neglijează nici acest mijloc prin care se poate face un pas înainte pe calea desăvârșirii.

Din cele mai vechi timpuri ale creștinismului, bărbații pe care Biserica i-a cinstit cu titlul de „apostolici”, toți fără deosebire, au dat dovadă de cea mai adâncă venerațiune față de *Sfânta Fecioară Maria*. Preamărirea Născătoarei de Dumnezeu, fără de care nu ne putem închipui cucer-

nicie creștinească, trebuie să existe în inima fiecărui creștin, în mod deosebit, însă, în inima preotului. Multe sunt cauzele care reclamă această supravenerare și preotul e chemat, cel dintâi, să le cunoască și să le aprecieze. Astfel: sfințenia și pilda vieții ei, iubirea ei față de oameni, alegerea ei pentru a fi maica Mântuitorului lumii, mijlocirea ei etc..

Sfânta Fecioară Maria e cea mai strălucitoare pildă pentru fiecare preot, atât ca liturgisitor cât și ca păstor sufletesc. Dumnezeu a dăruit-o cu mare har și dăusa a conlucrat, din belșug, cu acest har, ca să poată fi locaș demn pentru Mântuitorul lumii. Acesta e un îndemn puternic pentru fiecare liturgisitor ca să progreseze în sfințenie, în așa măsură, încât, atunci când se împărtășește, să fie și el locaș demn al Fiului lui Dumnezeu.

Sfânta Fecioară Maria, fiind stăpânită de iubire față de Dumnezeu și față de oameni, înseta foarte mult după preamărirea lui Dumnezeu și după mântuirea neamului omenesc. Dorința acesta fierbinte s'a pronunțat, mai tare, în inima ei, atunci, când a început să știe cât de mult ține la aceasta și scumpul ei Fiu. Iată de ce, atunci, când, stătea la poalele crucii, înfrântă de durere, și-L vedea cum suferă și se dă morții, s'a lăsat impresionată de pilda Lui, atât de mult, încât îndată s'a liniștit și s'a împăcat cu aceea că trebuie să se aducă această jertfă uriașe. Pentru aceea a și făcut Iisus dintr'ansa, în acel ceas sărbătoreasc, maica neamului omenesc, prin cuvintele: „Iată fiul tău, iată mama ta”.

Toate acestea trebuie să-l determine pe fiecare preot să iubească și să preamărească pe Sfânta Fecioară Maria. Cel ce nu face aceasta nu-i preot adevărat, nu-i păstor de suflete cu zel apostolesc.

S. Ș.

Prietenia socială

Prietenia socială constă în iubirea de patrie care consimte să se împartă între toate făpturile ei; frățietate peste o mare comună care deasupra ei n'are decât pe Tatăl din ceruri. Să vezi neamul în fiecare din aceia cari îl intrupează și-l reprezintă, să l cinstești în ei, să-ți propui aceleași scopuri, însemnează să împlinești porunca prieteniei sociale.

Prietenia socială, politică, presupune libertatea politică. Fiecare așadar e dator, stăpânindu se pe sine, să se ridice la înțelegerea și toleranța altuia, a drepturilor lui, a izbânzilor lui întâmplătoare ori meritate. A lucra astfel însemnează să așezi armonia la înălțimea ei adevărată, însemnează să sprijinești rânduiala dumnezească.

Pune alături de prietenia socială în forma ei cea mai generală, prietenia cheltuită în grupe parțiale: comune,

corporațiunii, syndicate, școli, partide, în cari interesul comun și obiceiul dau loc la un corp care joacă rolul unui ciment spiritual. E adevărat că dubul acesta de partid se schimbă adesea în exclusivism și descentralizarea sentimentelor are ca și extremă dușmănia grupului față de alt grup; în limitele ei drepte însă, împărțirea simpatiilor cari merg dela grupul inițial, familia, la grupul social prea extins spre a putea fi îmbrățișat în întreaga lui unitate, răspunde întocmirii ființei noastre. Inimei omenești îi trebuiesc puncte de răgaz așa după cum îi trebuiesc mării pentru valuri.

Un amestec prea intim între clase nu i de dorit deoarece vatămă desfășurarea valorilor lor proprii. Adesea apropierea și amestecul claselor nu e râvnit decât spre a se pizmui și a se combate și mai mult. Mai potrivit e să-și țină fiecare locul și să fie gata să cadă la înțelegere când e vorba de obiecte comune și de împrejurări cari îi pun pe toți în cauză. Armonia în natură se vede și de acolo, că în pădure tot soiul de arbori stau unul lângă altul, iar pe cer astrele de toate mărimile își zâmbesc.

Ele între ele dar, colectivitățile acestea particulare cari au rolul de a integra națiunea și de a-i arăta bogăția, au datoria de a se suferi unele pe altele, de a se cinști, de a se suplini, a se ajuta; pe scurt, de a asculta de vorba lui Albert cel Mare: „Să fim doi, cauza însă să fie una“.

După A. Sertillanges de Gh. P.

Despre ce să predicăm?

În **Duminica 30 după Rusalii**, 30 Noemvrie 1941, să vorbim despre **conștiință**.

Pentru a putea tinde la desăvârșire (Mt. 5 v. 48) Dumnezeu a înzestrat pe om cu *rațiune* și *conștiință*. *Rațiunea* este organul de orientare în lume, ce ni s'a dat pentru a cunoaște însușirile lui Dumnezeu din cele văzute (Rom. 1 v. 15), pe când *conștiința*, sădită în inimă (v. 19), o avem ca un glas al lui Dumnezeu, și ca un judecător nemitarnic care ne spune ce e *bine* și ce e *rău*. Cu ajutorul rațiunii *cunoaștem Adevărul* (pe Dumnezeu, realitatea) și-l deosebim de minciună, iar conștiința ne face să *simțim voința lui Dumnezeu* atunci când e vorba să împlinim legea Lui. Conștiința ne leagă deci de lumea cea nevăzută.

Iată ce este conștiința: „O călăuză a sufletului și un educator strâns legat de suflet, care-l oprește dela rău și-l călăuzește la bine“ (Origen).

„Poți fugi de toate, dacă vrei, numai de conștiința ta nu. Intră în casă, odihnește-te în pat, retrace-te înlăuntrul tău, nimic nu vei găsi unde să te refugiezi, nici chiar aici, dacă păcatele te vor roade“ (Fer. Augustin).

„Când Dumnezeu a făcut pe om, a sădit în fiecare judecata nemincinoasă a binelui și a răului, adică regula conștiinței“ (Sf. Ioan Gură de Aur).

„Conștiința poate fi acoperită de întunec (păcat), fiindcă ea nu e Dumnezeu (însuși); dar

nu poate fi nimicită, fiindcă e dela Dumnezeu“ (Tertulian). O au și păgânii cari din fire pot face cele bune, arătând prin aceasta legea scrisă în inimile lor (Rom. 2 v. 14-15). Numai împăcarea cu Dumnezeu, câștigată prin sângele lui Iisus Hristos, poate curăți deplin conștiința (Evr. 9 v. 14; 10 v. 14; 1. Petru 3 v. 21). Deci numai împlinind voința lui Dumnezeu întru toate avem conștiința liniștită.

Mântuitorul numește conștiința „*lumina dintr-o tine*“ (Mt. 6 v. 23), care, de va fi curată ca ochiul, viața omului va fi luminată, iar dacă conștiința va fi întunecată de păcate sufletul va orbecăi în întunec. În Sf. Scriptură conștiința are uneori numirea de „*cuget*“ (F. Ap. 23 v. 1; Rom. 9 v. 1; 1. Cor. 10 v. 28-29; 2. Tim. 1 v. 3; Evr. 13 v. 18; 1. Petru 3 v. 16), fiindcă starea ei se ridică la judecata minții și noi *cunoaștem* ceea ce avem în conștiință (Ps. 50 v. 4; Evr. 10 v. 2); altădată se numește „*inimă*“ (1. Tim. 1 v. 5; 1. In. 3 v. 20-21), fiindcă din ea pornesc cele din afară, bune sau rele (Mt. 15 v. 19). Avem deci legile lui Dumnezeu înscrise în inimă și cuget (Evr. 8 v. 10; 10 v. 16) iar conștiința este *martorul lui Dumnezeu în om* care ne îndeamnă și ne sfătuiește a împlini aceste legi, și ne mustră fără înțetare când nu le-am împlinit sau le-am călcat, chiar dacă ochiul și legea omenească nu ne-ar vedea. În conștiință avem izvorul *păcii* sau al *neliniștei* sufletești. Avem în ea *judecata* anticipată a lui Dumnezeu.

Pilde despre mustrarea conștiinței sunt: *Adam și Eva*, care după ce au mâncat din pomul cel oprit s'au ascuns de fața lui Dumnezeu (Fac. 3 v. 8-10); *Cain*, ucigașul de frate, care gemând și *tremurând* rătăci pe pământ (Fac. 4 v. 12-14); *frații lui Iosif*, cari vândură pe fratele lor (Fac. 42 v. 21; 44 v. 16); *David*, căruia îi bătea inima pentru că a numărat poporul (2. Imp. 24 v. 10); *Irod*, când auzind despre Iisus socoti că Ioan Botezătorul cel ucis s'a sculat din morți (Mt. 14 v. 1-2; Mc. 6 v. 14); *cărturarii* cari învinuiseră pe femeia adulteră (In. 8 v. 9); *Petru*, care la auzul cocoșului plânse cu amar (Mc. 14 v. 72); *Iuda Iscarioteanul*, care mustrat de conștiință se spânzură (Mt. 27 v. 3-5); *Anania și Safira*, cari căzură morți în urma înșelăciunii (F. Ap. 5 v. 5, 10). Conștiința biciuește fărădelegea săvârșită în diferite moduri: făcând să fugă, fără a fi gonit de cineva (Lev. 26 v. 17; Prov. 28 v. 1); băgând frică în inima păcătosului care va fi gonit și de glasul frunzei ce se mișcă (Lev. 26 v. 36); nelăsând odihna în inima sperioasă (Deut. 28 v. 65); toată viața celui necredincios umplând-o de grije și punând frica în urechile lui (Iov. 15 v. 20-21); *înfierând* cugetul (arzând conștiința: 1. Tim. 4 v. 2); *spurcând* mintea și cugetul (Tit 1 v. 15) și simțindu-se *osândiți* singuri (Tit 3 v. 11).

Totașă, conștiința ni este *martor* înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor când ne știm *curați* (Iov. 27 v. 6; Rom. 9 v. 1; 2 Cor. 1 v. 12). Atunci inima (conștiința) noastră nu ne scoate vinovați (1. In. 3 v. 21). Știind pe Dumnezeu ocrotitorul vieții noastre, de cine ne vom înfricoșa? (Ps. 26 v. 2). Din această conștiință curată răsar „*roadele Duhului*” care sunt: dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, bunătatea, facerea de bine, credințioșia, blândețea și înfrânarea (Gal. 5 v. 22-23).

Liniștea conștiinței, care este un început de gustare a fericirii vecinice, este bunul suprem în această viață. Ca s'o avem este nevoie să ne cercetăm tot des (1 Cor. 11 v. 28; 2 Cor. 13 v. 5; Gal. 6 v. 4) privindu-ne în oglinda legii lui Dumnezeu (Iac. 1 v. 22-25); ascultând și plinind cuvântul Lui (Lc. 11 v. 28). Să ne ușurăm conștiința prin mărturisire (sf. spovedanie) și s'o curățim prin sângele lui Hristos (sf. cuminecătură). Toate gândurile, faptele și cuvintele să pornească din conștiința curată, fiindcă tot ce nu vine din conștiință este păcat (Rom. 14 v. 23). Să *răbdăm* pentru conștiință „cu gândul la Dumnezeu” (1 Petru 2 v. 19), să ne *supunem* din conștiință (Rom. 13 v. 5), și să nu smintim conștiința altora, pentrucă prin aceasta păcătuim împotriva lui Hristos. (Mt 18 v. 6; 1 Cor. 8 v. 12).

*

„Inimă curată zidește întru mine, Dumnezeule, și duh drept înnoește întru cele dinlăuntru ale mele” (Ps. 50 v. 11).

„Ispitește-mă, Dumnezeule, și cunoaște inima mea, cercă-mă și cunoaște cărările mele și vezi de este calea fărădelegii întru mine, și mă îndreptează în calea cea vecinică” (Ps. 138 v. 22-23).

Cărți

Prof. Dr. D. I. Belu: Maica Domnului în lumina imnelor liturgice. Caransebeș 1941, pag. 87.

Prof. Dr. D. I. Belu de curând a scos la lumina zilei de sub teascurile Tipografiei diecezane din Caransebeș un studiu foarte util vieții noastre bisericești.

Începând cu imnele liturgice ca izvor dogmatic, Sf. Sa a-ată importanța ce au avut o imnele liturgice din timpurile prime ale erei creștine. De ele se foloseau atât ortodocșii cât și ereticii pentru propaganda ce o făceau. „Imnele liturgice sunt, sub raport dogmatic, un reflex al învățaturii ecumenice”, de aceea ele se și folosesc ca izvoare dogmatice. Ele au izvorit din prinosul de dragoste și pietate față de Sfinți. Așa ne explicăm de ce conducătorii Bisericii au introdus în slujbele

sfinte imnele, care întrețineau și promovau pietatea credincioșilor (pp. 10, 11, 12).

De aceste imne, pline de învățaturi folositoare și cu un vădit rol educativ-pedagogic, s'a folosit prof. Dr. D. I. Belu, când a întocmit studiul de față. El înfățișează întreaga viață a Sf. Fecioare începând cu: 1. Nașterea și copilăria Sf. Fecioare (pp. 13-24); 2. Concepția activă a Sf. Fecioare (pp. 24-35); 3. Lipsa păcatelor personale la Preacurata Fecioară (pp. 36-45); 4. Sfânta Fecioară este Născătoarea de Dumnezeu (pp. 46-53); 5. Maria, pururea Fecioară (pp. 54-61); 6. Adormirea Maicii Domnului (pp. 62-72); 7. Venerarea Maicii Domnului (pp. 73-84); și cap. III. Incheierea (pp. 85-87). Din cuprinsul cărții, vedem locul important pe care-l ocupă Prea Curata Maică a Domnului în imnele bisericești, în viața de rugăciune și de credință a Bisericii noastre.

Prof. D. I. Belu cercetează toate cărțile noastre bisericești: Mineele, Penticostarele și scoate toate elementele necesare alcătuirii unei lucrări cât mai complete, le pune în legătură cu cărțile de ritual și liturgicele existente, apoi cu studiile streine, apărute cu acest titlu. Din ele alege cele mai frumoase expresii, cari toate în chip admirabil oglindesc viața plină de pietate, curățenie și feciorie a Sf. Fecioare. *Viața Sf. Fecioare, reprezintă armonia și idealismul lumii creștine. Nici unde spiritualitatea și idealismul vieții feminine nu-i mai vizibil. Căutând această viață sfântă ne înălțăm și privim lumea prin prizma armoniei ei, căci Ea a fost aleasă de către Providența dumnezească, în scopul realizării prin ea a întrupării Domnului și Mântuitorului Nostru.*

„Preacurata Fecioară a fost lipsită de orice păcat personal, Ea n'a fost lipsită de păcatul original, ca orice om care se naște după rânduiala firii, dar de acest păcat a fost curățită în momentul zămislirii active, fiindcă zămislirea Ei a fost mai pre sus de fire.

Zămislirea și nașterea activă a Preacuratei nu aduce cu sine atingerea fecioriei sale. Ea a rămas curată, atât sub raport moral cât și fizic, la zămislire, la naștere, după naștere și până la slăvita ei Adormire. Preacurata e Maică și în acelaș timp Fecioară, pururea Fecioară.

În strânsă legătură cu Adormirea Maicii Domnului, întâmplată după obșteas a rânduială a firii, imnele liturgice vorbesc și despre mutarea la cer a preacuratului ei trup. Spre deosebire de ceea ce întâmplă în general cu trupurile muritorilor de rând, trupul Sf. Fecioare, d'n care s'a încorporat Mântuitorul nostru, a putut fi sustras putrezirii prin transfigurare și luat la cer” (pp. 85-87).

De aceea, Maica Domnului, ocupă în ierarhia

sfinților și a îngerilor, locul cel mai apropiat de Dumnezeu.

Cartea Păr. prof. D. I. Belu se citește cu un deosebit interes, conținutul ei fiind plin de frumuseță și pietate creștină.

Prof. C. Rudneanu

Informațiuni

■ **Hirotonire.** P. S. S. Părintele Episcop Andrei, în zilele din 18—19 Nov. a. c. a sfințit într-un preot pentru parohia Susani pe dl Florian Coraș.

■ **I. P. C. Arhim. I. Scriban** a fost încredințat din partea Sf. Patriarhiei cu organizarea și conducerea bisericii române din Transnistria. Râvna și puterea de muncă a I. P. C. Sale are acum un vast câmp misionar, peste care să arunce din plin sămânța cuvântului și să facă să se reverse ploaia harului mântuitor.

Dela sediul misiunii, din Odessa, I. P. Cuv. Sa a făcut un apel către toți românii cari pot să trimită daruri de icoane sfinte pentru casele fraților Transnistriei.

Darurile se trimit pe adresa: Păr. Arhim. I. Scriban, Misiunea Ort. Rom. Odessa.

■ **D-l Dr. Octavian Lupaș**, ajutor de primar al Municipiului și membru în Adunarea Eparhială a Episcopiei Aradului, a ținut Sâmbătă în 15 Nov. 1941, în sala festivă a Primăriei, cu prilejul inaugurării cursurilor Institutului de Cultură Italiană, o frumoasă și foarte interesantă conferință asupra scriitorului și medicului sirian Dr. *Iuliu T. Mera* († 1909), unul dintre binefăcătorii Episcopiei noastre. Într-o expunere limpede și documentată, D-sa a purtat auditorul, prin vraja cuvântului, pe urmele pașilor și peste paginile scrierilor lui I. T. Mera.

Totdeauna am cinstit și admirat în Dl Lupaș pe omul serios, pe intelectualul pasionat de cercetări istorice și pe românul convins propagator al vieții și culturii creștine, adică un model după tipul autentic al intelectualului nostru.

■ **Cele două brațe** prin care se ridică societatea omenească spre Dumnezeu sunt *cultura și credința*, — spune Părintele *D. Stăniloae* într-un articol de fond publicat în „Telegraful Român”, cu prilejul deschiderii Universității ardeleni, din care reproducem următoarele pasagii:

„Biserica urcăză Universității ardeleni ca acest an de străduință pe care-l începe să l conceapă ca an de pregătire a sufletelor spre reinălțarea neamului la demnitatea și la rolul ce i se cuvine în baza drepturilor sale sfinte și a jertfelniciei de care a dat încăodată dovadă că este capabil.

Cultura nu e o indeletnicire rătăcitoare pe cărări străine de viața neamului și de nevoile concrete ale seme-

nilor. Ea are menirea să fie o pârgbie de ridicare a puterii națiunii în laturea spirituală în primul rând și, prin influința acesteia, în laturea politică, economică și biologică.

Cultura trebuie să limpezească unui neam conștiința despre sine însuși, despre însușirile și misiunea sa. Ea trebuie să contureze întâi de toate un crez în sufletul neamului, un crez potrivit cu ființa și cu aspirațiunile lui fundamentale din t. t. cursul istoriei.

Cultura trebuie să se îngrijească de sufletul unui neam, să i dea puterea de rezistență și de ofe sivă, să-l ajute să nu se destrame într-o viață fără ținte mai înalte

Cultura trebuie să urmărească în fond aceeași ridicare a ființii omenești individuale și colective pe care o urmărește și morala, dacă vrea să servească unui scop pozitiv, așa cum o cere sensul ei de nobilă creațiune a spiritului omenesc.

Ea e unul din brațele prin cari societatea omenească urcă spre valorile supreme și spre Dumnezeu, credința fiind un altul.

Biserica a fost veacuri de-a rândul singura care a satisfăcut trebuințele de cultură ale neamului nostru. Și crede că felul în care a educat ea acest neam poate să servească de model lucrării mai ample pe care Universitatea, în împrejurări mai norocoase, e chemată să o desvolte acum.

Biserica i-a dat neamului românesc o concepție despre lume și viață prin care a trăit și s'a precizat ca entitate națională atât de originală și de înzestrată. Concepția aceasta l-a făcut în stare să se mențină în vârtejul celor mai aspre împrejurări. Sufletul neamului așa cum l-a modelat Biserica este o minune de virtute, de seriozitate, de bărbăție și de hărnicie.

N'avem decât să ne aplecăm la ceea ce s'a mai păstrat frumos în poporul nostru, la chipul lui așa cum ni se înfățișează în istorie și vom ști în ce direcție trebuie să îndrumăm generațiile tinere.

Cultura trebuie să învețe pe cei tineri să iubească și să desvolte caracterele specifice ale neamului. O cultură în divorț cu sufletul neamului nu face de cât să amestece limbile și să slăbească puterea națiunii.

Ne bucurăm că discursul de inaugurare al noului rector, dl Dr. Iuliu Hașeganu, a subliniat tot mai această misiune a Universității moderne, când a spus că educația generațiilor de studenți trebuie să tindă a-i încadra în iubirea de neam, de pământ și de Biserică“.

■ În Rusia eliberată de sub teroarea iudeo-comunistă se deschid mereu bisericile prefăcute în magazine și răsună tot mai număroase clopotele de chemare la rugăciune. Răsar ca din pământ icoanele și candelile ținute ascunse vreme de 24 ani și apar preoți martirizați și scăpați abia cu viața.

La 20 km. dela Melitopol, pe țărmul Mării de Azov a fost aflat un sat românesc, Dunacova, unde moldovenii noștri au ascultat în genunchi serviciul divin oficiat de unul dintre preoții noștri militari și au cerut cu lacrimi în ochi să

fie reduși „în țară“. Au solicitat mai ales să li să trimită un preot care să le facă slujbă și biserică românească. (Aici Statul și Biserica au de îndeplinit o mare operă, pentru recăștigarea sufletelor pierdute sau depărtate de casa și legea părintească).

După știrile publicate prin gazete se arată că persecuțiile întreprinse de bolșevici împotriva bisericii nu au avut rezultatul dorit. Credința n'a putut fi scoasă cu forța din suflete și a fost mai mare supunerea față de Dumnezeu, decât față de legile oamenilor păgâni.

Iată o știre îmbucurătoare, din „Journal de Genève“:

„Otrava ateismului n'a contaminat masele mari ale populației, cu toate eforturile bolșevicilor și satanicele lor propagande. Orașenii și mai ales țărani au rămas, în majoritatea lor covârșitoare, credincioși Bisericii ortodoxe. Cazurile de renegare au fost rare și erau aspru judecate de populație. Acum asistăm la o mare renaștere religioasă și bisericile sunt pline de lume. În toate parohiile au loc solemnități și procesiuni religioase“.

■ **Faptă și răsplată.** Păr. S. Stanca ne informează că asasinii Protopopului Aurel Munteanu au fost patru derbedei din Huedin, asupra cărora n'a întârziat să cadă pedeapsa lui Dumnezeu: unul a murit de apoplexie, al doilea s'a sinucis, al treilea zace paralizat și al patrulea mai puțin vinovat și a rupt un picior și a rămas invalid pe viață.

Nicio faptă, fără răsplată.

■ **Decretele antireligioase,** impuse de guvernul francez în 1903, prin care se interzicea expunerea crucilor și a tablourilor religioase în școli și în birourile publice, au fost anulate. De acum înainte ele vor putea fi iarăși expuse în orice loc în care se obișnuia să se așeze astfel de obiecte religioase.

Ca și cei mai mulți oameni, și francezii, în nenorocire învață să se roage și să se întoarcă la Dumnezeu.

E și aceasta o lecție istorică, demnă de însemnat și ținut minte.

■ **Societatea de lectură** „Episcopul Grigorie“ a studenților dela Academia de Teologie din localitate, în ziua de 12 Noemvrie a. c. și-a ținut — în prezența P. C. S. Părintelui rector Dr. Nicolae Popoviciu și a Prea Cucernicilor Părinți Profesori — cea de a doua ședință literară.

În cadrul acestei ședințe, Părintele Diacon Iliodor Astalușiu student anul IV, și-a ținut lucrarea cu titlul „Sfaturile evanghelice în lumina moralei creștine“, lucrare ce a fost urmărită cu viu interes de studenți. Multiplicitatea laturilor

și bogăția argumentelor cu care și-a documentat lucrarea l-a ajutat pe râvnitorul monah Iliodor Astalușiu să prezinte o lucrare mult apreciată în rândurile studenților.

Prețioase contribuții la această lucrare a adus și P. C. Sa Părintele profesor Petru Bancea.

Viu aplaudate au fost apoi și poeziile originale, citite de studentul T. R. Floruțiu, dintre care au fost nemarcate: „Crăciun în decor“, „Poem pentru un mic aniversar“, și „Toamnă bacoviană“, poezii ce vădese la stud. T. R. Floruțiu prețioase talente poetice.

Asist.

■ **Dăruire.** Hera Nicolae și soția lui Didina și familia lor din București, au binevoit a dărui pe seama sfintei biserici din Selegeni următoarele: o cruce sculptată în lemn și încadrată în argint, o icoană a Maicii Domnului cu Fiul în brațe frumos lucrată și încadrată în ram aurit, un patrafir de valoare, o candelă, două stihare pentru copii, mai multe kgr. lumini, tămâie, smirnă și unt de lemn și plute pentru candelă. Toate în valoare de peste 12.000 lei.

Bunul Dumnezeu, care iubește și binecuvintează pe cei ce iubesc podoaba Casei Lui Sfinte, să binecuvinteze întreaga familie a donatorilor.

Din partea enoriașilor exprim generoșilor donatori călduroase mulțumiri. Pr. **Teodor Rusu**

Comunicate

Nr. 5175/1941.

Sf. Patriarhie ort. română cu adresa Nr. 2605/1941, comunică:

Sf. Sinod și Onor. Minister al Cultelor au intervenit la Ministerul de finanțe pentru suprimarea așa numitul impozit „venit al epitrahilului“, întrucât nu e vorba de taxe sau venituri sigure, ci numai de ofrande benevole cu cari credincioșii răsplătesc osteneala preotului. Întrucât aceasta nu s'ar putea exopera, s'a cerut ca bază a impunerii să se ia declarația făcută de preot și întrucât pe anul financiar în curs preoții au fost impuși din oficiu cu sume mari, să se mențină, în cazul cel mai rău, impunerile din anii trecuți.

Arad, la 10 Noemvrie 1941. *Consiliul Eparhial.*

Nr. 5069/1941.

Unii preoți militari săvârșind servicii preoțești de competența preoților de enorie, Sf. Sinod a hotărât:

„Preoții militari fiind conducători spirituali ai unităților cărora le aparțin, au dreptul să săvârșească serviciile religioase numai acelor unități iar nu și persoanelor cari fac parte din acele unități și asupra cărora nu au dreptul la nici un fel de jurisdicție, acest drept fiind al preotului de enorie. Au însă dreptul să asiste la slujbele ce le fac preoții de enorie membrilor familiilor de militari.

Orice amestec în treburile parohiilor este un abuz care urmează să fie sancționat de Inspectoratul Clerului Militar“.

Se publică pentru luare la cunoștință și conformare. Arad, la 11 Noemvrie 1941.

Consiliul Eparhial.

Nr. 5307/1941.

P. C. Părinți vor cunoaște că la protestul energic al reprezentanților sf. Biserici s'a dat în Monitorul Oficial Nr. 269 din 12 Noemvrie 1941, următorul decret:

„Ministerul Culturii Naționale și al Cu'telor.

Noi, Ministru secretar de Stat la Departamentul Culturii Naționale și al Cu'telor,

D e c i d e m :

Art. 1. Se anulează decizia cu Nr. 40.628 din 11 Octomvrie, a Ministerului Culturii Naționale și al Cu'telor, referitoare la bunurile fostelor școale confesionale române ortodoxe și greco-catolice.

Lucrările de intabulare a acestor bunuri, efectuate până în prezent în baza deciziei Nr. 40.628 din 1941, se vor rectifica în cărțile funduare, la cererea celor interesați.

Art. 2. Dl administrator al Casei Școalelor și al Culturii poporului este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a dispozițiilor din prezenta decizie.

Data la 10 Noemvrie 1941.

p. Ministru, Subsecretar de Stat, Enric Otetelișanu Nr. 271647“.

În consecință parohiile, unde averile școalelor confesionale s'ar fi transcris pe Stat, vor cere de urgență rectificarea în Cartea funduară.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial dela 19 Noemvrie 1941.

† Andrei
Episcop.

Prot. Caius Turicu
consilier ref. eparhial.

Nr. 5113/1941.

On. Minister al Cu'telor cu adresa Nr. 56451/1941, comunică ca pe viitor să nu se mai adreseze nimeni, nici verbal, nici în scris, Domnului Ministru cu formula „Excelență“ sau alte titluri de acest fel, ci numai cu aceea de „Domnule Ministru“. Ceeace se comunică spre conformare.

Consiliul Eparhial.

Nr. 5251/1941.

Se aduce la cunoștință publică:

1. Individul *Constantin Lelea* a fost caterisit, nu are preoție lucrătoare, a pierdut toate drepturile ce i-se cuveceau în calitate de cleric și nu mai are drept a purta haina preoțească, reverenda.

2. *Titus Sirca* originar din Mănerău, jud. Arad, a fost exclus din sf. Mănăstire Hodoș-Bodog și nu mai are drept a purta rasa monahală, reverenda.

Arad, la 13 Noemvrie 1941.

Consiliul Eparhial.

Nr. 5390/1941.

Atragem atențiunea conducătorilor de Oficii parohiale, că până la finea lunii Noemvrie c., Primăriile comunelor rurale vor întocmi declarații colective în vederea recensământului pentru așezarea impozitului pe veniturile proprietăților agricole și clădite pe perioada 1942-1946. Conducătorii Oficiilor parohiale vor controla și examina, dacă declarațiile privitor la imobilele proprietatea parohiei s'au întocmit conform datelor cadastrale și realității? În caz contrar, vor interveni pentru corectarea eventualelor greșeli, iar acolo unde pământurile stau sub apă, să seară ca aceste pământuri să fie clasificate astfel.

Pentru orientare comunicăm, că pădurile din cari nu se trage nici un folos nu se impun decât atunci, când sunt date în tăiere, iar clădirile parohiale sunt scutite de impozit (art. 6 și 17 din L. C. D.)

Arad, la 18 Noemvrie 1941.

† Andrei
Episcop.

Sava Tr. Seculin
consilier, referent eparhial.

Concurs

Pentru îndeplinirea postului de *canonarh* (*crâșnic, sfăt.*) al bisericii catedrale ort. rom. din Arad, se publică concurs cu termen de 30 de zile socotite dela prima publicare.

Reflectanții trebuie să fie de cel mult 30 de ani etate, cu cel puțin 4 clase primare, cu diplomă dela Școala de cântăreți bisericești din Arad, să cunoască la perfecție melodia cântărilor bisericești din Eparhia Aradului.

Cererile vor fi adresate consiliului parohial ort. rom. Arad și trimise oficiului parohial ort. rom. Arad, Str. Mețianu 16. La cerere se vor anexa: actul de naștere dela oficiul stării civile, actul de botez dela oficiul parohial, certificatul școlar, diploma de cântăreț bisericesc, dovada că are vârsta de minimum 21 ani și că a satisfăcut legii de recrutare, actul de căsătorie civilă și actul de căsătorie bisericească (dacă este căsătorit), actele de naștere dela oficiul stării civile și actele de botez dela oficiul parohial pentru copii (dacă are).

Retribuțiunea canonarhului este: salariul de cântăreț din bugetul statului dela data când Ministerul Cu'telor va ordona salariul, întregirea din bugetul parohiei Arad, locuință, 2 st. lemne defoc anual, parte din stole.

Din ședința consiliului parohial ort. rom. din Arad, ținută la 30 August 1941.

Nicolae Stanciu
notar.

Protopop Florea Codreanu
președinte.

Nr. 4304/1941. Aprobata în ședința Consiliului Eparhial dela 26 Septemvrie 1941.

† Andrei
Episcop.

Sava Tr. Seculin
consilier, referent eparhial.